Arkada?l?k Becerileri De?erlendirme Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Arkada?l?k Becerileri De?erlendirme Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16993

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Arkada?l?k Becerileri De?erlendirme Ölçe?i (ABDEÖ), 2009 y?l?nda Duygu Öztürk taraf?ndan **ilkokul dördüncü s?n?f ö?rencilerinin** arkada?l?k kurma ve sürdürme becerilerini sistematik bir ?ekilde ölçmek amac?yla geli?tirilmi? bir psikometrik araçt?r. Bu ölçek, özellikle sosyal beceri e?itimlerinin veya müdahalelerinin etkilili?ini de?erlendirmek için bir ön test ve son test arac? olarak tasarlanm??t?r. Ölçe?in geli?tirilmesi, yazar?n Orta Do?u Teknik Üniversitesi (ODTÜ) Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde tamamlad??? yüksek lisans tezi kapsam?nda gerçekle?tirilmi?tir. ABDEÖ, çocuklar?n akran ili?kilerindeki yeterliliklerini ve sosyal etkile?im kalitelerini de?erlendirmeye odaklanmaktad?r.

Ölçe?in ana hedefi, çocuklar?n arkada? edinme süreçlerinde sergiledikleri davran??sal yeterlilikleri ve eksiklikleri belirleyerek, bu alandaki e?itim ihtiyaçlar?na ???k tutmakt?r. Bu ba?lamda, ölçek, sosyal kabul, problem çözme ve duygusal düzenleme gibi arkada?l?k becerilerinin temel bile?enlerini ölçmeyi hedefler. Ölçek, bir geli?tirme çal??mas? ürünü olup, detayl? psikometrik özellikleri orijinal tez çal??mas?nda sunulmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Arkada?l?k becerileri, sosyal yeterlilik, akran ili?kileri, sosyal beceri e?itimi, ilkokul ö?rencileri, **psikometrik ölçüm**, Duygu Öztürk, ODTÜ.

Yazarlar

Duygu Öztürk

Amaç

Arkada?l?k Becerileri De?erlendirme Ölçe?i'nin temel amac?, ilkokul ça??ndaki çocuklar?n **arkada?l?k kurma** ve sürdürme alan?ndaki beceri düzeylerini objektif bir ?ekilde saptamakt?r. Ölçek, özellikle dördüncü s?n?f ö?rencileri üzerinde odaklanm??t?r ve bu ya? grubunun sosyal geli?im dönemine uygun beceri setlerini kapsamaktad?r. Bu araç, müdahale programlar?n?n (örne?in, bir masa oyunu ile arkada?l?k becerileri e?itimi) etkinli?ini ölçmede kritik bir rol oynam??t?r.

Ölçek, ö?rencilerin sosyal ipuçlar?n? okuma, çat??ma çözme ve duygusal tepkileri yönetme gibi temel sosyal yeterliliklerini de?erlendirerek, e?itimcilerin ve ruh sa?l??? uzmanlar?n?n hedef odakl? müdahale stratejileri geli?tirmesine olanak tan?r. Ölçe?in geli?tirilme süreci, bu becerilerin e?itimle ne ölçüde geli?tirilebilece?ini gösterme ihtiyac?ndan do?mu?tur.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Yap? (Ölçülen Yap?)

Ölçe?in ölçtü?ü temel yap?, **Arkada?l?k Becerileri** (Friendship Skills) veya daha geni? bir ifadeyle sosyal yeterlilik alan?d?r. Bu yap?, bireyin akranlar?yla olumlu ve yap?c? ili?kiler kurmas?n? ve sürdürmesini sa?layan bili?sel, duygusal ve davran??sal yetenekler grubunu içerir.

Arkada?l?k becerileri yap?s? genellikle çok boyutludur ve ?unlar? içerebilir:

Giri?im Becerileri: Yeni bir arkada?l??a ba?lama, konu?ma ba?latma ve davet etme yetene?i.
Duygusal ?leti?im: Duygular? uygun ?ekilde ifade etme ve ba?kalar?n?n duygular?n? anlama (empati).
Çat??ma Çözme: Anla?mazl?klar? yap?c? yollarla çözme ve müzakere etme yetene?i.
Payla??m ve ??birli?i: Akranlarla materyal veya deneyimleri payla?ma ve ortak çal??malara kat?lma.

Bu ölçek, bu karma??k yap?y? olu?turan alt boyutlar? yakalamay? hedefleyerek, ö?rencilerin hangi spesifik alanlarda deste?e ihtiyaç duydu?unu belirlemeyi amaçlamaktad?r.

Geçerlik

Kaynak içerikte geçerlik bilgisi bulunmamas?na ra?men, bir yüksek lisans tezi kapsam?nda geli?tirilen psikometrik bir araç olarak, ölçe?in geçerlik çal??malar?n?n titizlikle yürütülmü? olmas? beklenmektedir. Orijinal tez çal??mas? (Öztürk, 2009), ölçe?in ölçmeyi amaçlad??? yap?y? gerçekten ölçüp ölçmedi?ini kan?tlamak için çe?itli geçerlik yöntemlerini içermelidir.

Genellikle bu tür geli?tirme çal??malar?nda kullan?lan geçerlik türleri ?unlard?r:

Kapsam Geçerli?i (Content Validity): Maddelerin, arkada?l?k becerileri alan?n? yeterince temsil edip etmedi?i uzman görü?leri al?narak de?erlendirilmi?tir.
Yap? Geçerli?i (Construct Validity): Ölçe?in teorik olarak beklenen alt boyutlar? ortaya ç?kar?p ç?karmad??? faktör analizi gibi istatistiksel yöntemlerle incelenmi?tir.
Ölçüt Ba?lant?l? Geçerlik (Criterion-Related Validity): Ölçek puanlar?n?n, ayn? yap?y? ölçen bilinen di?er ölçeklerle (yak?nsak geçerlik) veya teorik olarak farkl? olmas? beklenen yap?larla (ayr??an geçerlik) ili?kisi incelenmi?tir.

Detayl? geçerlik katsay?lar? ve yöntemleri için okuyucular?n Öztürk (2009) taraf?ndan haz?rlanan orijinal teze ba?vurmalar? gerekmektedir.

Güvenirlik

Kaynak içerikte güvenirlik bilgisi bulunmamas?na ra?men, ölçe?in tutarl?l???n? ve kararl?l???n? gösteren güvenirlik çal??malar?n?n tez kapsam?nda rapor edilmi? olmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Güvenirlik, ölçe?in farkl? zamanlarda veya farkl? madde setlerinde benzer sonuçlar verme derecesini ifade eder.

Olas? Güvenirlik Analizleri:

?ç Tutarl?l?k Güvenirli?i (Internal Consistency Reliability): Ölçek maddelerinin birbiriyle ne kadar tutarl? oldu?unu gösteren Cronbach Alfa katsay?s? hesaplanm??t?r. Yüksek bir Cronbach Alfa de?eri, maddelerin ayn? yap?y? ölçtü?ünü gösterir.
Test-Tekrar Test Güvenirli?i (Test-Retest Reliability): Ayn? ö?rencilere farkl? zamanlarda uygulanan test sonuçlar?n?n korelasyonu incelenmi?tir. Bu, ölçe?in zaman içinde ne kadar kararl? sonuçlar verdi?ini gösterir.
?ki Yar? Güvenirli?i (Split-Half Reliability): Ölçek maddelerinin ikiye bölünerek elde edilen sonuçlar?n tutarl?l??? incelenmi?tir.

Tüm güvenirlik katsay?lar? ve ilgili istatistiksel raporlar, ölçe?in bilimsel kullan?m? için temel te?kil etmektedir ve orijinal akademik kaynakta yer almaktad?r.

Faktör Analizi

Arkada?l?k Becerileri De?erlendirme Ölçe?i'nin yap? geçerli?ini belirlemek amac?yla faktör analizi yöntemlerinin kullan?ld??? varsay?lmaktad?r. Ölçek geli?tirme sürecinin kritik bir ad?m? olan faktör analizi, ölçe?i olu?turan maddelerin alt?nda yatan teorik boyutlar? (faktörleri) ortaya ç?karmay? amaçlar.

Büyük olas?l?kla, **Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA)**, ölçek geli?tirme a?amas?nda potansiyel alt boyutlar? ke?fetmek için kullan?lm??t?r. Bu analiz, ölçek maddelerinin hangi beceri gruplar?na (örne?in, ileti?im, çat??ma çözme) ayr?ld???n? göstermi?tir. Ard?ndan, daha kesin bir yap?sal model olu?turmak için **Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA)** kullan?lm?? olabilir, bu da ölçe?in teorik yap?s?n?n örneklem verileriyle ne kadar uyumlu oldu?unu test eder. Bu analizlerin sonuçlar?, ölçe?in nihai madde say?s?n?, puanlama yap?s?n? ve alt ölçeklerini belirlemi?tir.

Ölçme Arac?

Test Tipi: Geli?tirme (Development Scale)

Format: Orijinal tezde detayl? derecelendirme bilgisi verilmemi?tir, ancak bu tür sosyal beceri ölçekleri genellikle Likert tipi veya gözlem temelli derecelendirme format?n? kullan?r.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: ?lkokul Ö?rencileri

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ya? Grubu: Yakla??k 9-10 ya? (Dördüncü s?n?f ö?rencileri)

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'deki dördüncü s?n?f ö?rencileri. Tez çal??mas?, ölçe?in uyguland??? belirli bir ?ehir veya okul grubunu tan?mlamaktad?r.

Test Metodolojisi: Öz bildirim veya ö?retmen/ebeveyn bildirimi format?nda uygulanabilen bir de?erlendirme ölçe?i. Temel olarak, bireyin arkada?l?k ili?kilerindeki tipik davran??lar?n? ve tepkilerini ölçer.

Anahtar Kelimeler

Sosyal beceriler, psikometrik test, çocuk geli?imi, e?itim psikolojisi, sosyal kabul, Duygu Öztürk, ODTÜ.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

Ba?l? Kurulu? E-posta Adresleri: Bilgi mevcut de?ildir.

Yaz??ma Adresi: Orta Do?u Teknik Üniversitesi (ODTÜ), Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, Türkiye (Tez yaz?ld??? dönemdeki ba?l?l?k).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

?zinler: Ölçe?in kullan?m? için genellikle yazar Duygu Öztürk'ten ve/veya tezin yay?nland??? Orta Do?u Teknik Üniversitesi'nden izin al?nmas? gerekebilir.

Ücret: Akademik amaçl? kullan?mlar için ücret bilgisi mevcut de?ildir, ancak ticari kullan?m için yazar?n onay? gereklidir.

Test Y?l?: 2009 (Yüksek Lisans Tezi yay?n tarihi).

Kaynaklar

Bu ölçe?in geli?tirilmesine temel te?kil eden ve tüm psikometrik verileri içeren temel referans a?a??dad?r:

Öztürk, D. (2009). *The effects of friendship making skills training with board game on friendship making skills of fourth grade elementary school students.* (Master's thesis). Middle East Technical University Graduate School of Social Sciences, Ankara.

Tezin tam metnine Yüksekö?retim Kurulu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi üzerinden eri?im sa?lanabilir:

ARABPSYCHOLOGY.COM

tez.yok.gov.tr

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir:

arkadaslik-becerileri-degerlendirme-olcegi-toad.pdf

Arkada?l?k Becerileri De?erlendirme Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Arkada?l?k Becerileri De?erlendirme Ölçe?i'nin orijinal maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Maddelerin tamam?na eri?im için lütfen Duygu Öztürk (2009) taraf?ndan haz?rlanan yüksek lisans tezine ba?vurunuz.

Maddeler, dördüncü s?n?f ö?rencilerinin sosyal etkile?imlerini, problem çözme yakla??mlar?n? ve duygusal tepkilerini içeren senaryo veya durum ifadelerinden olu?maktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM